

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук
Кафедра анатомії і фізіології людини та тварин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гігієна з основами санітарії

Освітня програма	Лабораторна діагностика
Спеціальність	091 Біологія
Галузь знань	09 Біологія

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Гігієна з основами санітарії
Викладач (-і)	Івасюк Ірина Йосипівна
Контактний телефон викладача	066 386 4867
Е-mail викладача	kfa@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	90 год (3 кредити)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
<p>Програма дисципліни «Гігієна з основами санітарії» вміщує навчальний матеріал, який обґрунтовує з наукових позицій важливі завдання професійної діяльності, організації санітарного режиму медичних закладів, установ, підприємств. Забезпечує санітарно-гігієнічну безпеку харчових блоків в дошкільних, шкільних, та вищих навчальних закладів, Організовує профілактику захворювань, які виникають внаслідок ураження інфекційними збудниками, отруєння.</p> <p>Гігієна вивчає вплив на людину природних та антропогенних факторів (які з'являються в результаті господарської діяльності людини) та розробляє гігієнічні нормативи і санітарні правила, дотримання яких забезпечує здорові та сприятливі умови проживання населення. Санітарія – це практична реалізація розроблених гігієною профілактичних заходів з метою укріплення та збереження здоров'я людей.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: Гігієна з основами санітарії– галузь медицини, розробляє і впроваджує методи запобігання захворюванням, вивчає вплив різних чинників зовнішнього середовища на здоров'я людини, її працездатність, тривалість життя. Санітарія – це практична реалізація розроблених гігієною профілактичних заходів із метою зміцнення й збереження здоров'я людей. Навчальна дисципліна “Гігієна з основами санітарії– ” передбачає можливість оволодіння необхідним рівнем знань стосовно використання природних факторів, методик загартовування, дотримання вимог раціонального харчування з метою оптимізації процесів відновлення працездатності та збереження здоров'я людей.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подати необхідні сучасні дані з гігієни і санітарії; - викласти основні відомості про оцінку виробничого середовища і здоров'я робітників; - ознайомити студентів з методами гігієнічного та санітарного контролю; - опрацювати і запровадити відповідні заходи поточного санітарного нагляду. 	

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- - норми та нормативно-технічну документацію;
- основні поняття гігієнічних нормативних показників;
- вплив умов навколишнього середовища на людину;
- роль профілактичної медицини;
- методи індивідуального захисту;

вміти:

- вести нормативно-технічну документацію;
- забезпечувати організацію запобіжного санітарного нагляду;
- забезпечувати організацію поточного санітарного нагляду;
- визначати критерії якості умов життя згідно гігієнічним вимогам;
- визначити основні показники природного освітлення навколишнього середовища;
- визначити основні показники штучного освітлення навколишнього середовища;
- оцінити якість вентиляції приміщення.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Семінарські заняття/ <u>практичні</u> /лабораторні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
II-й семестр	091 Біологія	I курс	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

Змістовний модуль 1. Патологія серцево-судинної, дихальної та травної систем, зумовлених порушенням обмінних процесів та її діагностика.

Тема 1. Гігієна та санітарія як наукова дисципліна, її мета, завдання. Боротьба з перенавантаженням. Первинна та вторинна профілактику	Лекція	Згідно списку літератури	2 год	0	Згідно розкладу
Тема 2. Гігієна праці медичних працівників. Удосконалення умов	Лекція	Згідно списку літератури	2 год	0	Згідно розкладу

праці. Специфіка роботи лікарів та несприятливі чинники. Профілактика несприятливих наслідків					
Тема 3. Гігієнічні та санітарні вимоги до виробничої вентиляції. Виробнича вентиляція. Механічна вентиляція. Загальнообмінна механічна витяжна. Припливна вентиляція. Аварійна вентиляція.	Лекція	Згідно списку літератури	2 год	0	Згідно розкладу
Тема 1. Історія виникнення гігієни та санітарії, як наукової дисципліни, її мета, завдання.	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год		Згідно розкладу
Тема 2. Санітарно-технічні заходи, спрямовані на профілактику професійних шкідливостей.	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год	5	Згідно розкладу
Тема 3. Методи визначення ефективності вентиляції.	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год		Згідно розкладу
Тема 4. Санітарні вимоги до освітлення виробничих приміщень.	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год	5	Згідно розкладу
Тема 5. Контрольна робота	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год	5	Згідно розкладу
Змістовний модуль 2. Патологія органів, кишечника, великих травних залоз та нирок.					
Тема 1. Гігієн освітлення виробничих приміщень. Продуктивність праці та освітлення. Світловий потік. Аварійне освітлення	Лекція	Згідно списку літератури	2 год		Згідно розкладу
Тема 2. Охорона праці жінок, підлітків та осіб літнього віку. Норми робочого дня. Охорона	Лекція	Згідно списку літератури	2 год		Згідно розкладу

праці підлітків. Охорона праці жінок. Профілактичні реабілітаційні заходи.					
Тема 3. Гігієнічні вимоги до техніки безпеки на роботі. Виробнича травма. Характеристика ушкодження. Методи вивчення ушкодження Профілактика професійних шкідливостей.	Лекція	Згідно списку літератури	2 год		Згідно розкладу
Тема 1. Методи визначення ефективності освітлення виробничих приміщень.	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год		Згідно розкладу
Тема 2. Гігієнічні та санітарні вимоги до навантаження робочого персоналу згідно статі та віку	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год	5	Згідно розкладу
Тема 3. Виробничий травматизм і методи та способи його запобігання.	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год		Згідно розкладу
Тема 4. Засоби індивідуального захисту.	Практичне заняття	Згідно списку літератури	2 год	5	Згідно розкладу

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p><i>Поточний контроль</i> здійснюється під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p><i>Модульний контроль</i> (сума балів за окремий змістовий модуль) проводиться на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок</p>
-----------------------------------	---

проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал.

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену.

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
80 - 89	B	добре	
70 - 79	C		
60 - 69	D	задовільно	
50 - 59	E		
26 - 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Вимоги до письмової роботи Підсумкова письмова робота виконується у формі комплексної контрольної роботи.

Семінарські заняття -

Умови допуску до підсумкового контролю Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він набрав сумарно 25 балів і вище.

7. Політика курсу

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

20.02.2013

м. Київ

№ 144

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
14 березня 2013 р. за № 410/22942

Про затвердження Державних санітарних норм та правил "Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів"

Відповідно до підпункту 7.1 підпункту 7 пункту 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 467, статті 20 Закону України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення"

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державні санітарні норми та правила "Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів", що додаються.
2. Управлінню громадського здоров'я (Григоренко А. А.) забезпечити подання цього наказу в установленому законодавством порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Вважати такими, що не застосовуються на території України, "Санитарные правила устройства, оборудования, содержания и режима специальных общеобразовательных школ-интернатов для детей, имеющих недостатки в физическом и умственном развитии", затвержені Головним державним санітарним лікарем СРСР 06 березня 1986 року № 4076-86.
4. Голові Державної санітарно-епідеміологічної служби України, головному державному санітарному лікарю України Пономаренку А. М. прийняти цей наказ для керівництва та забезпечити контроль за виконанням Державних санітарних норм та правил "Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів", затверджених цим наказом.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Качура О. Ю.
6. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Р. Богатирьова

ПОГОДЖЕНО:

**Національна академія
медичних наук України**

А. М. Сердюк

**Заступник Міністра
соціальної політики України**

Л. Дроздова

**Тимчасово виконуючий
обов'язки Міністра освіти
і науки, молоді та спорту України**

Є. М. Суліма

**Виконавчий директор
Всеукраїнського
громадського соціально-політичного
об'єднання "Національна асамблея
інвалідів України"**

Н. Скрипка

8. Рекомендована література

1. Гигиена и экология. Учебник: / Под ред. В. Г. Бардова. –Винница: Новая книга, 2016.
2. Зубар Н. М. Основи фізіології та гігієни харчування: Підручник з грифом МОН. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.
3. Мізюк М. І. Гігієна: Підручник. – К.: Здоров'я, 2002. – 288 с.
4. Строкова Л. В. Гігієна та санітарія: Підручник. □ К.: Каравела, 2008.
5. Гігієна праці і виробнича санітарія: Підручник / І. І. Даценко, М. Б. Шегедин, Н. В. Москвяк, О. Ю. Назар. – К.: Здоров'я, 2002. – 384 с.
6. Свистун Ю.Д. Гігієна спорту : посіб. / Ю. Д. Свистун, О. П. Лаптев, С. О. Полієвський, Х. Є. Шавель. – Львів : Українські технології, 2012. – 214 с. – ISBN 978- 966-345-272-2. 2
7. Свистун Ю.Д. Гігієна спорту : підручнтк / Ю. Д. Свистун, О. П. Лаптев, С. О. Полієвський, Х. Є. Шавель. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 304 с. – ISBN 978-966-2328-72-1
8. Даценко О.Б. Загальна гігієна : навч. посіб. / І. І. Даценко, О. Б. Денисюк, С. Л. Долошицький та ін. ; за заг. ред. проф. І. І. Даценка. – Львів : Світ, 2001. – 471 с. – ISBN 966-603-013-6.
9. Мізюк М. І. Гігієна : посіб. для практ. занять / М. І. Мізюк. – Київ : Здоров'я, 2002. – 256 с.– ISBN 5-311-01271-4.
10. Мізюк М. І. Гігієна : навч. посіб. / М. І. Мізюк, М. І. Мізюк. – Київ : Здоров'я, 2002. – 288 с. – ISBN 5-311-01270-6.
11. Свистун Ю. Д. Гігієна фізичного виховання і спорту : [посіб. для вищ. навч. закл. III–IV рівня акредитації у галузі фіз. виховання і спорту] / Ю. Д. Свистун, Х. Є. Гурінович. – Львів : Українські технології, 2010. – 342 с. – ISBN 978-966-345-210-4.
12. Свистун Ю. Д. Практикум з гігієни / Ю. Д. Свистун, Х. Є. Гурінович. – Львів : ЛДУФК, 2007. – 96 с. – ISBN 966-345-129-9.

Викладач _____ к.м.н., доц. Івасюк І.Й.